

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 35, 2018

Nummer 35, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2143](#) 20-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2100](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2092](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2094](#) 13-11-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2010](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2004](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2005](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2003](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2020](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2021](#) 30-10-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:2009](#) 30-10-2018

RECHTSPRAAK

Nu het hof niet heeft vastgesteld dat ten aanzien van de andere computer aan de voorwaarden voor verbeurdverklaring is voldaan, is de verbeurdverklaring van die computer niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Advocaat-generaal E.J. Hofstee heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de verbeurdverklaring van de in beslag genomen computer, merk Medion, tot teruggave van deze computer aan de verdachte en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel klaagt onder meer over de verbeurdverklaring van een in beslag genomen computer, merk Medion.

Het hof heeft in de bestreden uitspraak niet vastgesteld dat ten aanzien van de onder 6 op de lijst van in beslag genomen en niet teruggegeven voorwerpen vermelde computer, merk Medion, aan de voorwaarden voor verbeurdverklaring is voldaan. De verbeurdverklaring is daarom niet naar de eis der wet met redenen omkleed.

Het middel klaagt daarover terecht, zodat de bestreden uitspraak op dit punt niet in stand kan blijven. Gelet op wat omtrent deze computer is vermeld in bewijsmiddel 11 – weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 12 – zal de Hoge Raad de zaak niet zelf afdoen. De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de verbeurdverklaring van de onder nummer 6 op de lijst van in beslag genomen en niet teruggegeven voorwerpen vermelde computer, merk Medion, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2143

Zaaknummer: 17/00794

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.A. Kaarls

Wetsartikelen: 33 Sr en 33a Sr

RECHTSPRAAK

Opzet gericht op omstandigheid dat Kamagra geneesmiddel is waarvoor geen handelsvergunning geldt?

Het middel klaagt dat het onder 4 bewezenverklarde opzet op de omstandigheid dat voor de geneesmiddelen geen handelsvergunning geldt, niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Aangezien de bewezenverklaring van het onder 4 ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat het opzet van de verdachte mede was gericht op de omstandigheid dat voor het geneesmiddel geen handelsvergunning geldt, niet zonder meer kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsvoering, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Daarover klaagt het middel terecht.

Dat behoeft bij gebrek aan voldoende belang evenwel niet tot cassatie te leiden, in aanmerking genomen dat, indien het gewraakte onderdeel van de bewezenverklaring van feit 4 vervalt, de aard en de ernst van al hetgeen voor het overige ten laste van de verdachte is bewezenverklaard – weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 1 – in zijn geheel beschouwd niet worden aangetast.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2021

Zaaknummer: 17/03871

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 40 Geneesmiddelenwet en 2 WED

RECHTSPRAAK

Moet het onderscheid tussen beslag ex artikel 94 Sv en beslag ex artikel 94a Sv worden herijkt, nu beslag ter verbeurdverklaring ex artikel 33a lid 1 sub a Sr als gevolg van de Wet verruiming mogelijkheden voordeelontneming alle kenmerken van conservatoir beslag heeft gekregen?

Advocaat-generaal T.N.B.M. Spronken heeft geconcludeerd dat de Hoge Raad de bestreden beschikking vernietigt en de klager alsnog niet-ontvankelijk verklaart in zijn beklag.

In cassatie moet van het volgende worden uitgegaan. Op 10 mei 2016 zijn 137 personenauto's onder [A] BV (hierna: [A]) in beslag genomen. Op 8 juni 2016 heeft [betrokkene 2], die stelt een pandrecht te hebben op de in beslag genomen auto's, ter griffie van de rechtbank een klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv ingediend, strekkende tot opheffing van het beslag en tot teruggave aan hem van de in beslag genomen personenauto's. Op 15 juni 2016 is [A] in staat van faillissement verklaard met benoeming van [klager] tot curator. Op 14 juli 2016 zijn een camper en een personenauto van het merk Maserati onder [betrokkene 2] in beslag genomen. Op 26 augustus 2016 heeft [betrokkene 2] zijn klaagschrift aangevuld met een subsidiair verzoek de teruggave te gelasten van de 137 in beslag genomen auto's aan de klager en dat de teruggave aan hem zal worden gelast van de in beslag genomen camper en personenauto van het merk Maserati. Op 12 oktober 2016 heeft de rechtbank het klaagschrift van [betrokkene 2] (rekestnummer 16/578) in de raadkamer behandeld, waarbij [klager] als belanghebbende aanwezig was. Bij deze gelegenheid heeft [klager] zelf een klaagschrift strekkende tot teruggave aan hem van de onder [A] in beslag genomen auto's ingediend, waaraan het rekestnummer 16/937 is toegekend.

Blijkens het proces-verbaal van het onderzoek in openbare raadkamer van de rechtbank van 12 oktober 2016, rekestnummer 16/937, heeft [klager] aldaar verklaard het klaagschrift alsmede zijn spreekantekeningen over te leggen. Voorts heeft hij het klaagschrift mondeling aangevuld met het verzoek tot teruggave aan hem van de onder [betrokkene 2] in beslag genomen camper en Maserati-personenauto. De genoemde spreekantekeningen houden onder meer in dat reeds op grond van het klaagschrift van [betrokkene 2] teruggave van de in

beslag genomen goederen aan hem, [klager], kan worden gelast, maar dat, indien hij daarvoor een zelfstandig verzoek moet inleveren, hij dat bij deze doet. Klaarblijkelijk heeft de rechtbank deze verklaring en het daarmee gepaard gaande overleggen van een klaagschrift aangemerkt als een (ontvankelijk) klaagschrift als bedoeld in artikel 552a Sv. Dat oordeel getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, daar de wet niet de mogelijkheid kent dat een verzoek om teruggave mondeling wordt gedaan.

Dit behoeft evenwel niet tot cassatie te leiden op de volgende grond. De schriftelijke indiening van een klaagschrift op de griffie op de voet van artikel 552a lid 1 Sv in verbinding met artikel 449 lid 3 Sv strekt mede ter waarborging van het belang dat de beslagene en belanghebbenden een afschrift ontvangen van het klaagschrift en bij de behandeling van het klaagschrift worden betrokken en eventueel zelf een klaagschrift kunnen indienen, een en ander als bepaald in artikel 552a lid 5 Sv.

De aan de Hoge Raad toegezonden stukken houden in dat voorafgaand aan de behandeling van het klaagschrift van [betrokkene 2] overleg heeft plaatsgevonden tussen alle betrokkenen over de behandeling van dat klaagschrift, waarbij [klager] zich akkoord heeft verklaard met de datum van behandeling op 12 oktober 2016. Voorts bevindt zich bij de aan de Hoge Raad toegezonden stukken een e-mailbericht, verzonden door de strafgriffie op 13 oktober 2016, gericht aan [klager], dat onder meer inhoudt: 'hierbij deel ik u mede dat het klaagschrift beslag dat door u is ingediend als curator inzake [A] op 12 oktober 2016 is ontvangen door de strafgriffie van de rechtbank Overijssel, locatie Almelo. Het is ingeboekt onder raadkamernummer 16/937.' Aldus gezien is [klager] als beslagene of als belanghebbende in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord over het klaagschrift van [betrokkene 2] en om desgewenst zelf een klaagschrift in te dienen en is [betrokkene 2] als belanghebbende in de gelegenheid gesteld te worden gehoord over het klaagschrift van [klager]. Nu de klaagschriften van [betrokkene 2] en van [klager] betrekking hebben op dezelfde voorwerpen en de bij de klaagschriften betrokken partijen en andere belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld te worden gehoord bij de behandeling in raadkamer van 12 oktober 2016, is voldaan aan het in artikel 552a lid 5 Sv gewaarborgde belang, zodat niet-ontvankelijkverklaring van [klager] in zijn beklag achterwege kon blijven. Ook overigens is in dezen geen belang aanwijsbaar om ambtshalve het cassatieberoep tegen de bestreden beschikking niet-ontvankelijk te verklaren.

Het middel komt op tegen de ongegrondverklaring van het klaagschrift en stelt de vraag aan de orde of het door de Hoge Raad gemaakte onderscheid tussen beslag op de voet van artikel 94 Sv en beslag op de voet van artikel 94a Sv herijkt moet worden. Het voert daartoe aan dat het beslag ter verbeurdverklaring op grond van artikel 33a lid 1 onder a Sr als gevolg van de Wet van 31 maart 2011 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten ter verbetering van de toepassing van de maatregel ter

ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (verruiming mogelijkheden voordeelontneming) alle kenmerken van een conservatoir beslag heeft gekregen.

In zijn beschikking van 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM4095, *NJ* 2013/322 heeft de Hoge Raad – kort gezegd – geoordeeld dat in geval van faillissement van de beslagene wel een op de voet van artikel 94a Sv gelegd conservatoir beslag vervalt, maar niet een op de voet van artikel 94 Sv gelegd beslag.

Die regel geldt ook na de inwerkingtreding met ingang van 1 juli 2011 van de Wet verruiming mogelijkheden voordeelsontneming. De enkele omstandigheid dat sindsdien op grond van artikel 33a lid 1 onder a Sr – naast ‘door middel van het strafbare feit’ verkregen voorwerpen – ook ‘uit de baten van het strafbare feit’ verkregen voorwerpen voor verbeurdverklaring vatbaar zijn, brengt niet mee dat een beslag op een voorwerp met het oog op verbeurdverklaring op grond van artikel 33a lid 1 onder a Sr uitsluitend strekt tot behoud van de verhaalspositie van de overheid als schuldeiser. Dit is anders bij een conservatoir beslag als bedoeld in artikel 94a Sv, nu die bepaling geen enkel verband vereist tussen een bepaald strafbaar feit en het in beslag genomen voorwerp.

Het middel, dat uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2003

Zaaknummer: 16/05542

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: C.P. Wesselink-van Dijk

Wetsartikelen: 94 Sv, 552a Sv en 33a Sr

RECHTSPRAAK

***Ontvankelijkheid cassatieberoep curator failliete bv
(belanghebbende)?***

Het beroep is gericht tegen een beschikking die is gegeven op het klaagschrift en de aanvulling op dat klaagschrift van [betrokkene 2], welk klaagschrift strekte tot teruggave van 137 auto's – die onder [A] BV in beslag waren genomen – en welke aanvulling van het klaagschrift strekte tot teruggave van een onder [betrokkene 2] in beslag genomen camper en personenauto. Bij de bestreden beschikking is het klaagschrift van [betrokkene 2] deels gegrond verklaard en de teruggave van de personenauto aan hem gelast en voor het overige ongegrond verklaard. Tegen die beschikking staat voor [klager] op grond van artikel 552d lid 2 Sv geen cassatieberoep open.

De Hoge Raad verklaart [klager] niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2004

Zaaknummer: 16/05626

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: C.P. Wesselink-van Dijk

Wetsartikelen: 552d Sv

RECHTSPRAAK

Inhoud van de bewijsmiddelen waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend, ontbreekt.

Het middel klaagt dat de bestreden uitspraak niet de inhoud bevat van de bewijsmiddelen waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend.

Bij de aan de Hoge Raad gezonden stukken bevindt zich de bestreden uitspraak, die niet de door het hof gebezigde bewijsmiddelen bevat. Bij die stukken bevindt zich niet een aanvulling als bedoeld in artikel 365a lid 2 Sv houdende de gebezigde bewijsmiddelen. Het hof heeft aan de Hoge Raad bericht dat zo een aanvulling niet is opgemaakt.

Ingevolge artikel 511e lid 1 Sv (in eerste aanleg) en artikel 511g lid 2 Sv (in hoger beroep) is op de uitspraak op een vordering tot ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel artikel 359 lid 3 Sv van overeenkomstige toepassing. Dat betekent dat die uitspraak de bewijsmiddelen moet vermelden waaraan de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel is ontleend met weergave van de inhoud daarvan, voor zover bevattende de voor die schatting redengevende feiten en omstandigheden (vgl. HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BV9087, NJ 2013/544). De bestreden uitspraak voldoet niet aan dit vereiste en kan daarom niet in stand blijven.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2009

Zaaknummer: 17/04932

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: P. van Kerkhof

Wetsartikelen: 511g Sv en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Middel gericht tegen bewezenverklaring in hoofdzaak aan te merken als middel van cassatie in ontnemingszaak?

Advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Amsterdam teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het middel klaagt in de eerste plaats dat het hof ten onrechte een maatregel als bedoeld in artikel 36 lid 1 Sr heeft opgelegd, aangezien in de strafzaak ten onrechte de daarin ten laste gelegde strafbare feiten bewezen zijn verklaard.

Voor onderzoek door de cassatierechter komen alleen in aanmerking middelen van cassatie als in de wet bedoeld. Als een zodanig middel kan slechts gelden een stellige en duidelijke klacht over de schending van een bepaalde rechtsregel en/of het verzuim van een toepasselijk vormvoorschrift door de rechter die de bestreden uitspraak heeft gewezen.

De klacht – die strekt tot vernietiging van de bestreden uitspraak in de ontnemingszaak voor het geval dat de cassatiemiddelen in de hoofdzaak gegrond zouden worden bevonden – voldoet niet aan dit vereiste, zodat zij onbesproken moet blijven. Daarbij verdient nog opmerking dat ingevolge artikel 557 lid 4 Sv een uitspraak op een vordering van het Openbaar Ministerie, als bedoeld in artikel 36e Sr, eerst kan worden ten uitvoer gelegd nadat en voor zover de veroordeling, als bedoeld in artikel 36e lid 1 Sr, in kracht van gewijsde is gegaan, terwijl ingevolge artikel 511i Sv een uitspraak op een vordering van het Openbaar Ministerie als bedoeld in artikel 36e Sr van rechtswege vervalt doordat en voor zover de uitspraak als gevolg waarvan de veroordeling van de verdachte, als bedoeld in artikel 36e lid 1 Sr, achterwege blijft, in kracht van gewijsde gaat (vgl. HR 14 april 1998, ECLI:NL:HR:1998:ZD1016, NJ 1999/75). Bovendien kan de rechter in voorkomende gevallen op grond van artikel 577b lid 2 Sv, het te betalen bedrag verminderen of kwijtschelden.

Opmerking verdient nog dat deze behandeling van het middel van de betrokkene afwijkt van de wijze waarop een dergelijk middel van het Openbaar Ministerie wordt beoordeeld. Deze verschillende behandeling vindt, zoals de Hoge Raad in zijn arrest van 16 oktober 2018,

ECLI:NL:HR:2018:1947 nader heeft toegelicht, zijn rechtvaardiging hierin dat de positie van het Openbaar Ministerie in deze afwijkt van die van een betrokkene.

Voorts klaagt het middel dat de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel niet kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen.

Uitgaande van de veroordeling van de betrokkene in de hoofdzaak ter zake van – kort gezegd – hennepcultuur en gekwalificeerde diefstal van elektriciteit, heeft het hof de aan de hiervoor weergegeven bewijsvoering ontleende schatting van het door de betrokkene daaruit wederrechtelijk verkregen voordeel op € 45.407,66 toereikend gemotiveerd.

De klacht faalt.

Het middel kan niet tot cassatie leiden.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2010

Zaaknummer: 16/03499

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: K.Y. Ramdhan

Wetsartikelen: 36e Sr, 557 Sv en 551i Sv

RECHTSPRAAK

Falende klacht over het beroep van de verdediging dat verdachte enkel uit humanitaire overwegingen heeft gehandeld.

Het middel keert zich tegen de verwerping door het hof van het verweer dat de verdachte enkel uit humanitaire overwegingen heeft gehandeld ten aanzien van het bewezenverklaarde, kort gezegd het door de verdachte bieden van hulp bij illegale binnenkomst van twee vreemdelingen als bedoeld in artikel 197a lid 1 Sr.

Handelen op humanitaire gronden kan, indien het Openbaar Ministerie heeft geoordeeld dat het opportuun is te vervolgen, onder omstandigheden op grond van een algemene strafuitsluitingsgrond in de weg staan aan de strafbaarheid van de in artikel 197a Sr omschreven mensensmokkel of van de dader daarvan. Daarbij kan vooral worden gedacht aan noodtoestand, waarbij – in het algemeen gesproken – de pleger van het feit, staande voor de noodzaak te kiezen uit onderling strijdige plichten en belangen, de zwaarstwegende heeft laten prevaleren. In bijzondere gevallen zou ook denkbaar kunnen zijn een beroep op psychische overmacht waarvoor sprake moet zijn van een van buiten komende drang waaraan de verdachte redelijkerwijze geen weerstand kon en ook niet behoefde te bieden.

Of een beroep op een dergelijke strafuitsluitingsgrond kan worden aanvaard hangt af van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. Mede gelet op de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling kan in het bijzonder worden gedacht aan gevallen van humanitaire bijstand zonder enig oogmerk van eigen bevoordeling aan een vreemdeling van wie aannemelijk is dat hij in een zijn leven of veiligheid bedreigende noodsituatie verkeert en aan wie bij zijn vlucht redelijkerwijze niet op andere wijze hulp kan worden geboden dan door hem wederrechtelijk over de grens met Nederland te brengen of in Nederland verder te brengen (vgl. HR 16 mei 2017, ECLI:NL:HR:2017:888, NJ 2017/367).

Het hof heeft overwogen dat namens de verdediging is gewezen op de noodsituatie in Eritrea, het land van herkomst van [betrokkene 1] en [betrokkene 2]. Voorts ligt in de overwegingen van het hof besloten dat, gelet op de omstandigheid dat de verdachte hen vanuit Italië naar Nederland heeft gebracht, niet aannemelijk is dat sprake was van een noodsituatie bij verder verblijf in Italië en dat redelijkerwijze niet op andere wijze hulp kon worden geboden dan

door hen wederrechtelijk over de grens met Nederland te brengen.

Gelet op het voorgaande, getuigt het oordeel van het hof dat niet valt in te zien dat het illegaal in Nederland brengen van voornoemde personen op humanitaire gronden geboden was, niet van een onjuiste rechtsopvatting, is het niet onbegrijpelijk en is het, mede gelet op hetgeen door de verdediging is aangevoerd, toereikend gemotiveerd.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2005

Zaaknummer: 17/00507

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: M.T. de Vaal

Wetsartikelen: 197a Sr

RECHTSPRAAK

Ligt belangenafweging besloten in de overwegingen van het hof, stellende dat het aanhoudingsverzoek van de niet-gemachtigde raadvrouw is afgewezen omdat verdachte geen gebruik wenst te maken van aanwezigheidsrecht?

Het middel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak.

Een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting kan ter terechtzitting worden gedaan door de verdachte of diens op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman. Ook de raadsman die niet is gemachtigd tot het voeren van de verdediging van de ter terechtzitting niet-verschenen verdachte, kan ter terechtzitting een verzoek tot aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting doen voor zover dat verzoek wordt gedaan met het oog op de effectuering van het aanwezigheidsrecht van de verdachte of ten behoeve van het alsnog verkrijgen van de in artikel 279 lid 1 Sv bedoelde machtiging. Overeenkomstig artikel 329 en 330 Sv wordt beslist op het verzoek nadat het Openbaar Ministerie daaromtrent is gehoord.

Indien zich niet het geval voordoet dat de aan het verzoek ten grondslag gelegde omstandigheid niet aannemelijk is geoordeeld, dient de rechter een afweging te maken tussen alle bij aanhouding van het onderzoek ter terechtzitting betrokken belangen. Het gaat daarbij om het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn in artikel 6 lid 3 onder c EVRM gewaarborgde aanwezigheidsrecht – waaronder het recht om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde raadsman te doen verdedigen – en, kort gezegd, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting. Van deze afweging, waarbij de aan het verzoek tot aanhouding ten grondslag gelegde gronden moeten worden betrokken, dient de rechter in geval van afwijzing van het verzoek blijk te geven in de motivering van zijn beslissing. In cassatie kan die motivering slechts op haar begrijpelijkheid worden getoetst (vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1934).

De afwijzing van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak berust in de kern op het oordeel van het hof dat de verdachte geen gebruik wenst te maken van zijn

aanwezigheidsrecht. Gelet op hetgeen door de raadsvrouw van de verdachte aan het aanhoudingsverzoek ten grondslag is gelegd, is dat oordeel niet zonder meer begrijpelijk, terwijl evenmin uit de motivering van het hof van de afwijzing van dat verzoek blijkt dat het hof de onder 2.3 bedoelde afweging van belangen heeft gemaakt.

Het middel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-10-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2020

Zaaknummer: 17/00766

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: F. van Baarlen

Wetsartikelen: 279 Sv

RECHTSPRAAK

Klacht dat het hof heeft verzuimd redenen op te geven voor de afwijking van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt inzake het beïnvloeden van een getuige faalt.

Advocaat-generaal G. Knigge heeft geconcludeerd tot vernietiging van de bestreden uitspraak en tot zodanige op artikel 440 Sv gebaseerde beslissing als de Hoge Raad gepast zal voorkomen.

Het middel klaagt dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het is afgeweken van een door de verdediging naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt inhoudende dat geen sprake is geweest van het 'beïnvloeden' van een getuige als bedoeld in artikel 285a Sr.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 20 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2908 het volgende overwogen:

'De strafbaarstelling van art. 285a, eerste lid, Sr strekt (...) tot bescherming van de vrijheid van personen om onbelemmerd ten overstaan van een rechter of een ambtenaar een verklaring te kunnen afleggen (vgl. HR 30 augustus 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT7093, NJ 2005/ 544). Van "beïnvloeden" in de zin van art. 285a, eerste lid, Sr is derhalve sprake indien de in deze bepaling omschreven uiting ertoe strekt deze verklaringsvrijheid aan te tasten. Voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk bedoeld was om de verklaringsvrijheid te beïnvloeden zonder dat wordt vereist dat die kennelijke bedoeling ook tot een daadwerkelijke beïnvloeding heeft geleid (vgl. HR 27 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC7910, NJ 2008/315).'

Bij de beantwoording van de vraag of in een concreet geval sprake is geweest van 'beïnvloeden' in de zin van artikel 285a lid 1 Sr, is onder meer van belang de strekking van de in die delictsbepaling bedoelde uiting. Indien deze uiting slechts erop is gericht dat een persoon een verklaring zal afleggen, zonder dat daarbij – met name door bemoeienis met de inhoud van (wezenlijke onderdelen van) die verklaring – de verklaringsvrijheid van die persoon wordt aangetast, is geen sprake van 'beïnvloeden'. Dat ligt anders indien de uiting ertoe strekt dat de af te leggen verklaring een bepaalde inhoud zal hebben, bijvoorbeeld

doordat een persoon wordt ontmoedigd een belastende verklaring af te leggen of wordt aangemoedigd een ontlastende verklaring af te leggen. Van 'beïnvloeden' kan daarbij ook sprake zijn indien de uiting ertoe strekt dat een persoon geen verklaring tegenover een rechter of een ambtenaar zal afleggen. In deze gevallen is immers telkens de vrijheid van de (potentiële) getuige in het geding om naar waarheid of geweten een verklaring af te leggen.

Voor 'beïnvloeden' in de zin van artikel 285a lid 1 Sr hoeft niet vast te komen staan dat de uiting van de verdachte ertoe strekte een persoon te bewegen een verklaring af te leggen die niet waarheidsgetrouw is. Artikel 285a lid 1 Sr strekt immers ter waarborging van de vrijheid van personen om onbelemmerd naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of een ambtenaar een verklaring te kunnen afleggen, waarbij het aan zo een persoon is te bepalen hoe de inhoud van zijn in overeenstemming met zijn eigen, mogelijke gebrekkige herinnering aan bepaalde gebeurtenissen af te leggen verklaring luidt, zonder bemoeienis van een ander met die inhoud.

Het hof is afgeweken van hetgeen door de raadsman ter terechtzitting in hoger beroep naar voren is gebracht met betrekking tot de omstandigheid dat geen sprake is geweest van het 'beïnvloeden' van een getuige als bedoeld in artikel 285a Sr. De redenen die daartoe hebben geleid, liggen besloten in de bewijsvoering van het hof. Daaruit blijkt dat – anders dan door de raadsman is aangevoerd – de mondelinge uitingen van de verdachte zich niet beperkten tot het aandringen op het afleggen van een verklaring, maar ook sturende bemoeienis met de inhoud van die verklaring betroffen. Daarbij is van belang dat voor zover het verweer en het middel steunen op de opvatting dat voor een bewezenverklaring van een op artikel 285a Sr gestoelde tenlastelegging is vereist dat komt vast te staan dat de beïnvloeding van de verdachte ertoe strekte de ander te bewegen een onware verklaring af te leggen, wordt uitgegaan – gelet op hetgeen onder 3.5 is vooropgesteld – van een eis die het recht niet stelt.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2092

Zaaknummer: 17/05203

Rechters: W.A.M. van Schendel, V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: A.P. Visser

Wetsartikelen: 285a Sr en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat geen sprake was van een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding niet zonder meer begrijpelijk.

Het middel klaagt ten aanzien van feit 2 over de verwerping door het hof van het beroep op noodweer.

Het hof heeft geoordeeld dat het gebonk op de ramen en het geschreeuw van [betrokkene 1] geen ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding oplevert (en ook geen reële dreiging daarvan), waartegen de verdachte zich zou moeten verdedigen. Gelet op wat namens de verdachte is aangevoerd ter onderbouwing van de aanranding – waarvan het hof de juistheid deels in het midden heeft gelaten – is dit oordeel niet zonder meer begrijpelijk. Voor zover het hof daarnaast aan de verwerping van het verweer ten grondslag heeft gelegd dat voor de verdachte geen noodzaak tot verdediging bestond omdat de verdachte ook een andere keuze had kunnen maken, bijvoorbeeld de politie bellen, is dat oordeel niet toereikend gemotiveerd, nu het hof niet heeft doen blijken te hebben onderzocht of dit van de verdachte ook kon worden gevergd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde en de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2094

Zaaknummer: 17/00856

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: R. Schreudering

Wetsartikelen: 41 Sr

RECHTSPRAAK

Is de vordering tot verwijdering gedaan door een bevoegde ambtenaar?

De middelen bevatten onder meer de klacht dat het hof ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, telkens heeft bewezenverklaard dat de vordering is gedaan door een ‘bevoegde’ ambtenaar als bedoeld in artikel 139 lid 1 Sr.

De conceptredactie van de huidige artikelen 138 (huisvredebreuk) en 139 Sr (lokaalvredebreuk), die uitgangspunt vormde voor de beraadslagingen van de Staatscommissie voor de samenstelling van een Wetboek van Strafrecht 1870/1876 (naar haar voorzitter ook Commissie De Wal geheten) die het oorspronkelijk regeringsontwerp van het Wetboek van Strafrecht heeft voorbereid, hield – kort gezegd en voor zover hier van belang – in dat voor huisvredebreuk vereist was een ‘vordering van den regthebbende’ en voor lokaalvredebreuk een ‘vordering der ambtenaren aldaar werkzaam’ (bijlage 78: art. 1-2).

Een der commissieleden (Pols) stelde voor ‘vordering van den regthebbende’ te wijzigen in ‘vordering van of vanwege den regthebbende’, omdat niet alleen de eigenaar/bewoner maar ‘ook de huisgasten, bedienden, enz. het [weren van de indringer] moeten kunnen vorderen met strafrechtelijk gevolg bij weigering’. Tevens stelde hij voor om beide bepalingen te combineren en strafbaar te stellen het niet voldoen aan de ‘vordering van of vanwege den regthebbende’. Hij lichtte dit voorstel als volgt toe: ‘een publiek kantoor is (...) “van een ander” namelijk de Staat, de gemeente, enz., de vordering om te vertrekken door de ambtenaren gedaan geschiedt door of vanwege den regthebbende’ (bijlage 78a).

Een ander commissielid (Modderman) stelde voor de conceptredactie te vervangen door de strafbaarstelling van het ‘wederregtelijk’ in een woning of besloten lokaal binnendringen of vertoeven. Dit voorstel lichtte hij als volgt toe: ‘De regter weet ook zonder ons wel, dat wie bij dag de geopende voordeur of een publiek lokaal binnentreedt er “wederregtelijk vertoeft” van ’t oogenblik af dat hij nalaat het bevel om weg te gaan te gehoorzamen’ (bijlage 78d).

Tijdens de beraadslagingen besloot de commissie met drie tegen twee stemmen de conceptredactie te handhaven, zij het dat het bij huisvredebreuk moest gaan om een ‘vordering van of vanwege den regthebbende’ (notulen deel II, p. 233). Tijdens het verdere

beraad over de formulering van lokaalvredebreuk werd de ‘vordering der ambtenaren aldaar werkzaam’ gewijzigd in de ‘vordering van den bevoegden ambtenaar’ (notulen deel II, p. 241/242). De notulen bevatten evenwel geen enkel aanknopingspunt die deze wijziging zou kunnen verklaren. Ook in de (parlementaire) stukken betreffende het verdere verloop van de totstandkoming van de huidige artikelen 138 en 139 Sr is zo een aanknopingspunt niet te vinden.

Tegen deze achtergrond bezien moet worden aangenomen dat de woorden ‘vordering van den “bevoegden” ambtenaar’ in artikel 139 lid 1 Sr enkel tot uitdrukking brengen dat de vordering moet zijn gedaan vanwege de rechthebbende – bijvoorbeeld de Staat of de gemeente – van het voor de openbare dienst bestemde lokaal. Onder ‘ambtenaar’ is tevens begrepen degene die onder toezicht en verantwoording van de overheid is aangesteld in een functie waaraan een openbaar karakter niet kan worden ontzegd (vgl. HR 18 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO2599).

Gelet op het doel en de strekking van artikel 139 lid 1 Sr, zoals deze mede kunnen worden afgeleid uit hetgeen onder 3.3.1 is weergegeven, en in aanmerking genomen dat uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid dat de desbetreffende verbalisant de vordering telkens deed namens de rechthebbende, geeft de bestreden uitspraak niet blijk van een onjuiste uitleg van artikel 139 lid 1 Sr en is de bewezenverklaring naar de eis der wet met redenen omkleed.

De klacht faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-11-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:2100

Zaaknummer: 17/01472

Rechters: J. de Hullu, A.J.A. van Dorst en M.J. Borgers

Advocaten: N. van der Laan en D. Bektesevic

Wetsartikelen: 139 Sr